

विद्युत मांडणीच्या शॉट सर्किट मुळे
मंत्रालयात लागणारी संभाव्य आग
टाळण्याबाबत घ्यावयाची दक्षता.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक बांधकाम विभाग
शासन परिपत्रक क्र. बीडीजी २०२०/प्र.क्र.१२३/इमा-३
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०८ एप्रिल, २०२०

पार्श्वभूमी :

दि.३०.०३.२०२० रोजी मंत्रालय मुख्य इमारतीच्या ४ थ्या माळ्यावरील पश्चिम बाजूस सायंकाळी, मा. आरोग्य मंत्री, यांचे कार्यालयातील संगणक कक्षामध्ये धूर निर्माण होऊन आग सट्टश परिस्थिती निर्माण झाली होती. सदर परिस्थिती नियंत्रणात आणण्याकरिता अग्निशमन दलाच्या गाड्या आल्यानंतर आग लागलेल्या ठिकाणी अग्निशमन दलास पोहचण्याकरिता अडचण निर्माण झाली होती.

परिपत्रक :

या घटनेची पुनरावृत्ती टाळण्याकरिता व मंत्रालय इमारतीचा वापर करणाऱ्या सर्वांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून व उद्दिष्टाने खालील प्रमाणे उपाय योजना तात्काळ कार्यान्वित करण्यात याव्यात.

१. मा, मंत्री कार्यालयाच्या सर्व दालनांच्या कुलुपांची एकच मास्टर किल्ली मंत्रालय विस्तार इमारतीमधील बांधकाम विभागाच्या सेवा कक्षात उपलब्ध राहिल, या अनुषंगाने मंत्री कार्यालयाची कुलुपे बदलणे इ. सह आवश्यक कार्यवाही करावी.
२. वरील प्रमाणेच कार्यवाही सर्व अतिरिक्त मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, व सचिव यांच्या दालनांबाबत करावी.
३. मंत्रालयातील प्रत्येक विभागाच्या कार्यालयीन भागाच्या इतर दरवाज्यास लावण्यात आलेली कुलुप-व्यवस्था निकामी करून, सर्व विभागांची कार्यालयीन क्षेत्रे २४ तास accessible असावी.
४. सर्व पॅसेजेस मध्ये स्वतंत्रपणे इमर्जन्सी लाईट्स लावण्यात यावे. मुख्य विद्युत प्रवाह खंडीत झाल्यास / केल्यानंतर ही व्यवस्था तात्काळ व आपोआप सुरु व्हावी.
५. अस्तित्वातील अग्निप्रतिबंधक व्यवस्था (स्प्रिंकलर, फायर अलार्म व इतर संलग्न) तपासण्यात याव्यात.
६. असे निदर्शनास आले आहे की बऱ्याच विभागाच्या कार्यालयातील संगणक, प्रिंटर, स्कॅनर्स, विद्युत kettles, वातानुकूलन यंत्रणा इ. कार्यालयीन वेळेनंतर सुद्धा सुरु असतात. (विद्युत मांडणी / विद्युत प्रवाह / विद्युत पुरवठा इ. बाबत पुरेशी / आवश्यक काळजी घेण्यात आल्याचा परिणाम म्हणून, यापूर्वी माझगाव येथील GST भवन कार्यालयातील सहाय्यक आयुक्त, हे कार्यालयात नसतानाही त्यांचे दालनामधील विद्युत उपकरणे चालू असल्यामुळे माहे फेब्रुवारी २०२० मध्ये त्यांच्या दालनात आग लागली होती.) कार्यालयीन कामकाज संपल्यानंतर, हे सर्व Devices, A.C. तसेच सर्व सॉफ्टवेअर स्वीचेस - त्यामध्ये पिन टॉप असो अथवा नसो, ते बंद करण्यात येण्याची संपूर्ण दक्षता घेण्याबाबत स्पष्ट सूचना प्रत्येक विभागाच्या अधिनस्त कर्मचारी यांना, संबंधित अ.मु.स./प्र.स./सचिव यांनी त्यांचे स्तरावर निर्गमित कराव्यात.

७. या सूचनांचे अनुपालन न झाल्याचे निदर्शनास आल्यास, संबंधित कर्मचाऱ्यास तात्काळ ताकीद देऊन दंड रु.१,०००/- वसूल करण्यात यावा. तथापि याची पुनरावृत्ती झाल्यास रु.२,५००/- व रु.५,०००/- दंड वसूल करून त्यांचेविरुद्ध मंत्रालयीन सुरक्षेबाबत दिरंगाई केल्या संदर्भात कारवाई करावी.

८. कार्यालयीन वेळेनंतर सर्व Power Input आपोआप बंद होण्याकरिता मुख्य अभियंता (विद्युत) सा.बां.विभाग यांनी स्वतंत्रपणे कायमस्वरूपी उपाययोजनेची आखणी करून कार्यान्वीत करण्याच्या दृष्टीने पुढील कार्यवाही करावी .

९. मंत्रालयात कुठेही आग लागताच धुराची निर्मिती होताक्षणीच गजर (अलार्म) वाजून मंत्रालयातील फायर ऑफिसर यांना तात्काळ सूचना प्राप्त होते. अशी सूचना प्राप्त होताच, त्यांनी तात्काळ अ.मु.स, सा. बां. विभाग, सचिव (रस्ते), सचिव (बां.) यांना तात्काळ दूरध्वनीने सांगावे (संपर्क न झाल्यास भ्रमणध्वनीवर संदेश पाठवावा.) व फायर ब्रिगेड बाबत बृहन्मुंबई महानगर पालिकेस तात्काळ संपर्क साधावा. तसेच मु.अ., सा. बां. प्रा.वि. मुंबई, मु.अ. (विद्युत), सा.बां., अ.अ. सा.बां. मंडळ, मुंबई, का.अ. शहर इलाखा मुंबई व मंत्रालयातील सा.बां. विभागाच्या सेवा केंद्रात दूरध्वनीवर तात्काळ सांगावे व भ्रमणध्वनीवर संदेश पाठवावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२००४२२१५२३४६५८१८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अजोय मेहता)

मुख्य सचिव

महाराष्ट्र शासन

प्रतिलिपी,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे कार्यालय
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे कार्यालय
३. (सर्व) मा. मंत्री यांचे कार्यालय
४. (सर्व) मा. राज्यमंत्री यांचे कार्यालय
५. सर्व विभागांचे अ.मु. स. / प्र.स. / सचिव
६. आयुक्त बृहन्मुंबई महानगरपालिका (सर्व), मुंबई
७. मु. अ. (विद्युत) सा. बां. वि., सा. बां. प्रा. वि., मुंबई,
८. अ. अ. सा. बां. मंडळ, मुंबई
९. कार्यकारी अभियंता (शहर इलाका) विभाग, मुंबई.